

Open Data Q&A

1. Open Government Data เหมือนหรือแตกต่างจาก พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ อย่างไร

	พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ 2540	Open Government Data
วัตถุประสงค์	เปิดเผยข้อมูลทั่วไป ตามมาตรา 7 และ มาตรา 9 เป็นลักษณะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ	เปิดเผยข้อมูลที่ไม่เฉพาะเจาะจง แต่ข้อมูลนั้นจะต้องสามารถนำไปใช้สร้างประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้ เช่น ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พัฒนารูปแบบ ธุรกิจ สินค้า และบริการใหม่ๆ ได้
ประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความโปร่งใสให้กับหน่วยงาน - ประชาชนเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความโปร่งใสและความเป็นประชาธิปไตย - เพิ่มประสิทธิภาพของบริการภาครัฐ - สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน - พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการแบบใหม่ๆ ที่ดีขึ้น - สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
ตัวอย่างชุดข้อมูล	เปิดเผยตามมาตรา 7 และ 9	<ul style="list-style-type: none"> - ตามกฎหมายกำหนด เช่น ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น - ตามภารกิจของหน่วยงาน เช่น ข้อมูลการเก็บสถิติต่างๆ ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ข้อมูลการระบาดของโรค ข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคล เป็นต้น - เปิดเผยข้อมูลที่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้งานในวงกว้าง เช่น ข้อมูลการจราจร (แบบ Real Time) ข้อมูลแผนที่ พิกัด ที่ตั้ง เป็นต้น
รูปแบบข้อมูล	เปิดเผยในรูปแบบใดๆ ก็ได้	รูปแบบของ Excel (XLS) เป็นอย่างน้อย หรือในรูปแบบ Comma-Separated Value (CSV) หรือ Open Document Spreadsheet (ODS)

2. รูปแบบข้อมูล (Data format) ที่เป็นไปตามหลักการของ Open Data คือ

Data.go.th ได้มีการกำหนดระดับการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถพิจารณาถึงการนำไปใช้ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น เรียงลำดับจาก 1 - 5 ดาว ซึ่งระดับ 5 ดาวนั้นอยู่ในระดับการเปิดเผยข้อมูลแบบสูงสุด ดังนี้

ระดับการเปิดเผย (Openness)

รายละเอียด

- ★☆☆☆☆ (1 ดาว) เผยแพร่ข้อมูลในทุกรูปแบบบนเว็บไซต์ และอยู่ภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนดของสัญญาอนุญาต Open License
- ★★☆☆☆ (2 ดาว) เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบ Structured data ที่เครื่องสามารถอ่านได้ (Machine-readable) เช่น ข้อมูลอยู่ในรูปแบบไฟล์ Excel
- ★★★☆☆ (3 ดาว) เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบ Non-proprietary format เช่น ข้อมูลในรูปแบบ CSV แทนรูปแบบ Excel
- ★★★★☆ (4 ดาว) ใช้ URI (Uniform Resource Identifier) ในการระบุตัวตนของข้อมูล และชี้ไปยังตำแหน่งของข้อมูลนั้น
- ★★★★★ (5 ดาว) ข้อมูลมีการเชื่อมโยงไปสู่แหล่งข้อมูลอื่นๆ ในบริบทที่เกี่ยวข้องกันได้

การเผยแพร่ชุดข้อมูลบน Data.go.th ควรจะกำหนดรูปแบบข้อมูลที่จะเผยแพร่อย่างน้อยระดับ 3 ดาว ซึ่งหมายถึง ข้อมูลจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนดของสัญญาอนุญาต Open License¹ เครื่องสามารถอ่านได้ (Machine-readable) และไม่มีผู้ใดถือกรรมสิทธิ์ (Non-proprietary) นั่นคือ **รูปแบบของ Comma-Separated Value (CSV) หรือ Open Document Spreadsheet (ODS) เป็นอย่างน้อย**

ประเภทข้อมูลที่มีการจัดระดับการเปิดเผย (ระดับ 5 ดาว) นั้นอยู่ในระดับการเปิดเผยข้อมูลแบบสูงสุด มีดังนี้

ประเภทข้อมูล

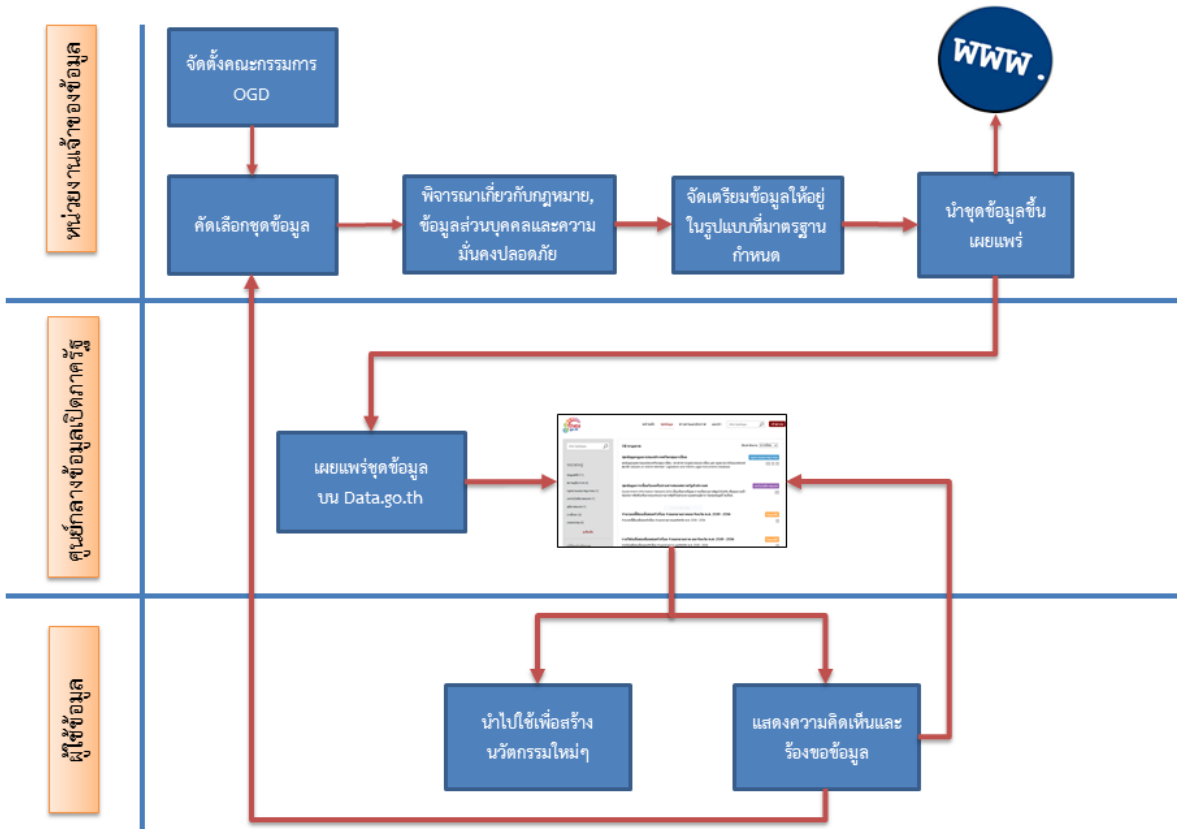
PDF, DOC, TXT, TIFF, JPEG
XLS
CSV, ODS, XML, JSON, KML, SHP, KMZ
RDF (URIs)
RDF (Linked Data)

ระดับการเปิดเผยข้อมูล

★☆☆☆☆ (1 ดาว)
★★☆☆☆ (2 ดาว)
★★★☆☆ (3 ดาว)
★★★★☆ (4 ดาว)
★★★★★ (5 ดาว)

¹ รายละเอียดเพิ่มเติมที่ “ใบอนุญาตให้ใช้ข้อมูลภาครัฐแบบเปิดของ สรอ. (EGA Open Government License)” <http://data.go.th/TermsAndConditions.aspx>

3. ขั้นตอนและกระบวนการเผยแพร่ข้อมูล

หน่วยงานเจ้าของข้อมูล

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน OGD ของหน่วยงาน
2. คัดเลือกชุดข้อมูลที่ต้องการเผยแพร่
คณะกรรมการ หรือคณะทำงาน OGD ของหน่วยงานจะต้องพิจารณาคัดเลือกข้อมูลของหน่วยงาน ทั้งนี้ ควรจะต้องพิจารณาชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (High-value datasets) หรือเป็นที่ต้องการของทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้อย่างแพร่หลายและเกิดประโยชน์สูงสุด
3. พิจารณาชุดข้อมูลที่คัดเลือก
คณะกรรมการ OGD จะต้องพิจารณาชุดข้อมูลที่คัดเลือกสำหรับเผยแพร่ นั้น ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมถึงความเป็นส่วนตัว (Privacy) และการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security)
4. จัดเตรียมข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่มาตรฐานกำหนด
ต้องมีการจัดเตรียมหรือแปลงชุดข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่มาตรฐานกำหนด รวมถึงการจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลนั้นๆ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของข้อมูล เช่น วัตถุประสงค์ ขอบเขต วันที่เผยแพร่ ความถี่ในการปรับปรุงและเผยแพร่ แหล่งที่มาของข้อมูล เป็นต้น

5. นำชุดข้อมูลขึ้นเผยแพร่

หน่วยงานจะต้องกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อนำชุดข้อมูลขึ้นเผยแพร่สู่สาธารณะ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ 2 ช่องทาง ดังนี้

- นำชุดข้อมูลขึ้นเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน
- นำชุดข้อมูลขึ้นเผยแพร่ผ่าน Data.go.th ดังนี้
 - ในระยะแรก หน่วยงานสามารถส่งชุดข้อมูลพร้อมคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) ให้กับ สรอ. ผ่านทางศูนย์บริการลูกค้า (Contact Center) โทรศัพท์ 02 612 6060 e-mail : contact@ega.or.th
 - ในระยะถัดไป หน่วยงานสามารถนำชุดข้อมูลขึ้นเผยแพร่บน Data.go.th โดยจะต้องมีการลงทะเบียนเพื่อสมัครขอใช้บริการผ่านระบบยืนยันตัวตนบุคคลกลาง (OpenID Service)

ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ

เมื่อหน่วยงานเจ้าของข้อมูลนำชุดข้อมูลขึ้นเผยแพร่บน Data.go.th ซึ่งเป็นพอร์ทัลกลางในการเผยแพร่ข้อมูลของภาครัฐ โดยชุดข้อมูลทั้งหมดจะต้องมีคำอธิบาย (Metadata) และจะต้องในรูปแบบที่กำหนดไว้

ผู้ใช้ข้อมูล

ผู้ใช้ข้อมูลถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพของข้อมูลที่หน่วยงานได้เผยแพร่ผ่านช่องทางในการแสดงความคิดเห็นและการร้องขอข้อมูลที่ต้องการได้ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของผู้บริโภคนั้น จะช่วยให้เกิดการสร้างนวัตกรรมและช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงช่วยให้เกิดการสร้างงานใหม่ๆ อีกด้วย

ตัวอย่าง ชุดข้อมูล (Dataset) จัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน

ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตาม มาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยกำหนดรูปแบบให้เผยแพร่ ตามแบบฟอร์ม ดังต่อไปนี้

แบบ สขร. ๑

สรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน.....

(ชื่อหน่วยงาน).....

วันที่ เดือน พ.ศ. (๑)

ลำดับที่	งานที่จัดซื้อหรือจัดจ้าง	วงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง	ราคากลาง	วิธีซื้อหรือจ้าง	รายชื่อผู้เสนอราคา และราคาที่เสนอ	ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคาที่ได้รับคัดเลือกและราคาต่อตกลงซื้อหรือจ้าง	เหตุผลที่คัดเลือกโดยสรุป	เลขที่และวันที่ของสัญญา หรือข้อตกลงในการซื้อหรือจ้าง	
๑.	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	(๖)	(๗)	(๘)	(๙)	(๑๐)
๒.									
๓.									
๔.									
๕.									

ตามประกาศข้างต้นนั้น หน่วยงานสามารถดำเนินการเผยแพร่ดังนี้

- จัดทำสรุปรายงานในรูปแบบของไฟล์เอกสาร (.DOC)
- เผยแพร่ในรูปแบบของ PDF File
- มีการรวมข้อมูลชนิดตัวอักษรและตัวเลขไว้ในช่องเดียวกัน เช่น ช่องที่ (๗), (๘) และ (๑๐)

หากหน่วยงานต้องการเผยแพร่ให้เป็นไปตามหลักการของ *Open Data* นั้น สามารถทำได้ดังนี้

- จัดทำรายงานในรูปแบบของ Spreadsheet File (.XLS)
- เผยแพร่ข้อมูลทั้งในรูปแบบ Excel File (.XLS) และ Comma-Separated Value (CSV) หรือ Open Document Spreadsheet (ODS)
- แยกข้อมูลชนิดตัวอักษรและตัวเลขใน ช่องที่ (๗), (๘) และ (๑๐) ออกจากกัน

ตัวอย่างดังต่อไปนี้

รายงานการจัดซื้อจัดจ้างควรแยกออกเป็น 2 Sheet ดังนี้

- Sheet “**Procurement**” สำหรับแสดงรายการจัดซื้อจัดจ้างเป็นรายเดือน
- Sheet “**Bidders**” สำหรับแสดงรายชื่อและราคาของผู้ที่เข้าเสนอราคาทั้งหมด

- Sheet “Procurement”

(ตัวอย่าง) สรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน
 สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สโร.)
 วันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2558

ลำดับ ที่	เลขที่ใบ ขอซื้อ/ จ้าง	งานที่จัดซื้อจัดจ้าง	วันเดือนปีที่ ขอซื้อ/จ้าง	วงเงินที่จะซื้อ/ จ้าง	ราคากลาง	วิธีการจัดซื้อ/ จ้าง	เลขทะเบียน พาณิชย์/เลข ทะเบียนนิติบุคคล	ผู้ที่ได้รับการ คัดเลือก	ราคาที่ตกลง ซื้อ/จ้าง	ผลเหตุที่ คัดเลือก	เลขที่สัญญา หรือข้อตกลงใน การซื้อ/จ้าง	วันที่สัญญา หรือข้อตกลง ในการซื้อ/จ้าง
1	EGA001	งานจัดจ้างพิมพ์หนังสือมาตรฐาน เว็บไซต์ภาครัฐ	10/3/2015	60,000.00	68,658.33	วิธีตกลงราคา	1234567890001	ห้างหุ้นส่วน สามัญ 188 พรินต์ติ้ง กรุ๊ป	58,850.00	เป็นผู้เสนอ ราคาต่ำที่สุด	EGA/58/005	31/4/2015

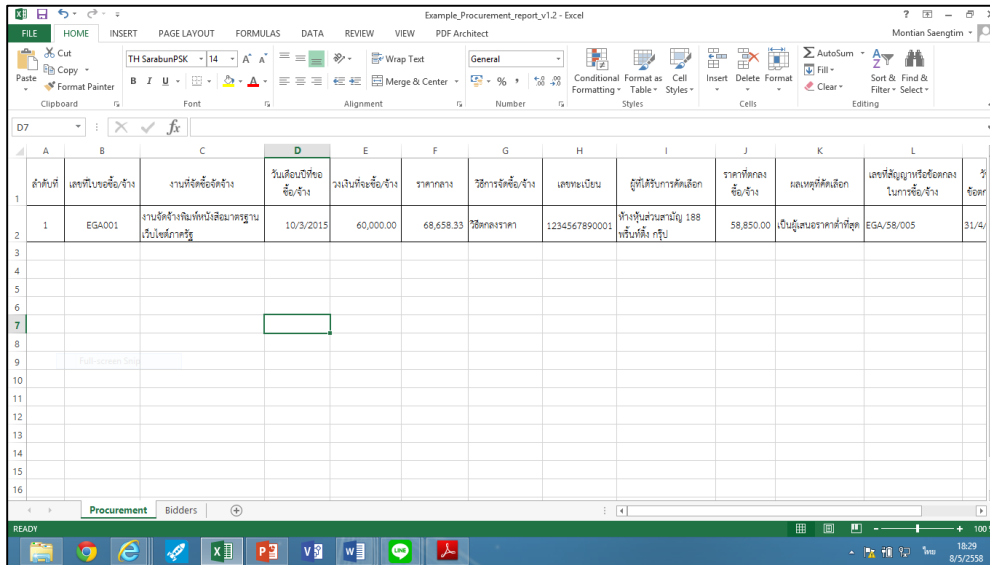
- Sheet “Bidders”

เลขที่ใบขอซื้อ	เลขทะเบียน	รายชื่อผู้เสนอราคา	ราคาที่เสนอ
EGA001	1234567890001	ห้างหุ้นส่วนสามัญ 188 พรินต์ติ้ง กรุ๊ป	58,850.00
EGA001	1234567890002	บริษัท อิงค์กิ้ง เจริ๊ด จำกัด	77,575.00
EGA001	1234567890003	บริษัท พี.เอ็ม. มีเดีย พรินท์ จำกัด	69,550.00

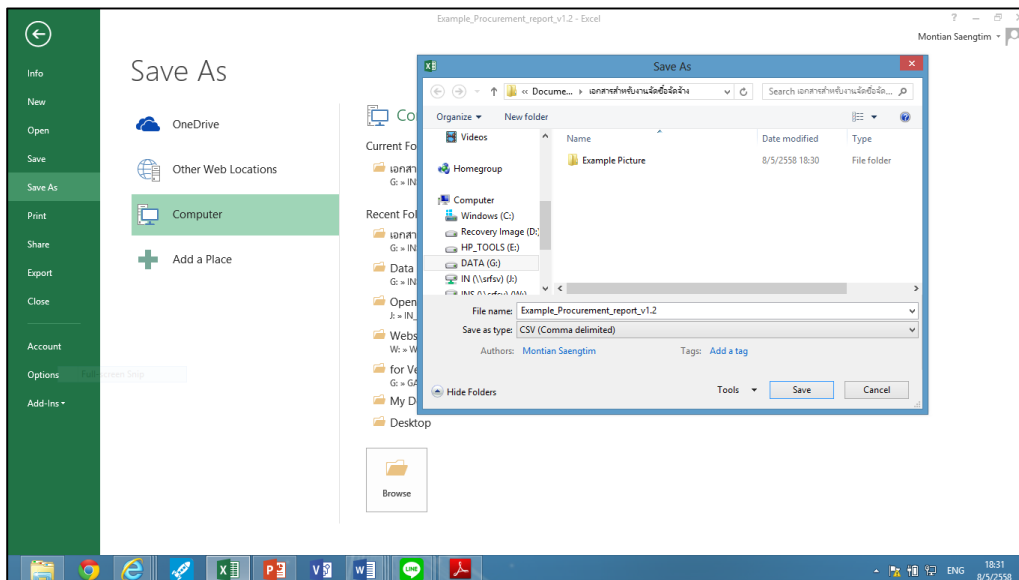
ตัวอย่าง การแปลงไฟล์ข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่กำหนด

การแปลงข้อมูลจาก XLS ให้อยู่ในรูปแบบ CSV หรือ OpenDocument Spreadsheet มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

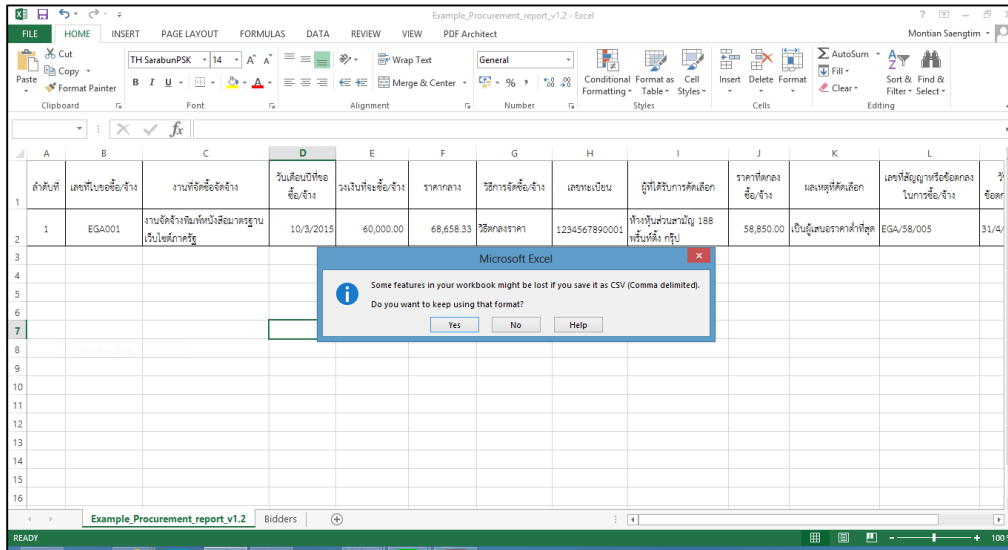
1. เปิดไฟล์ XLS ที่ต้องการแปลงข้อมูล

2. ไปที่ File -> Save As -> Computer -> Browse และเลือก Save as type เป็น CSV (Comma delimited) หรือ OpenDocument Spreadsheet จากนั้นกดปุ่ม Save

3. กดปุ่ม Yes

***การแปลงไฟล์ให้อยู่ในรูปแบบ CSV นั้น จะไม่รองรับไฟล์เอกสารที่มี 2 Worksheet หน่วยงานจะต้องทำการแปลงไฟล์ 2 ครั้ง เพื่อให้ได้ไฟล์เอกสารที่เป็น CSV 2 ไฟล์

**การแปลงไฟล์ให้อยู่ในรูปแบบ OpenDocument Spreadsheet จะรองรับไฟล์เอกสารที่มี 2 Worksheet และยังคง Format ของเอกสารเดิมไว้
